

# MURASZOMBAT és VIDÉKE

## Laptulajdonos a Muraszombati Járási Gazdaszövetség

### ELŐFIZETÉSI AP:

Egyes évre 6 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér.  
Előfizetési és hirdetési pénzek és reklámclajok:  
HALKANYI ERNŐ címére Muraszombat küldendők.

Felélős szerkesztő: **DR. CZIFRAK JÁNOS.**

Főmunkatárs: **SZTERN HUGÓ.**

Kiadó:

**A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.**  
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a lap szerkesztőségébe küldendők.

Hirdetési díj: 3 hasábos betűsor egyszeri hirdetésnél 20 fillér, többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér.

Nyitlert sora 50 fillér.

### V. M. K. E.

A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület szombaton tartotta évi rendes közgyűlését. Ez a közgyűlés a muraszombati járásban mindenkor ünnepnapot varázsol a szívekbe. Felkerekedtek messze vidék kulturszomszaga tanítói a járás központjától távolabb élő s a magyarsáért mindig tette kész munkásai a magyar kultúrának s ünneppé avatták e napot.

Ez idén más volt a közgyűlés formája. Ágyuk bombólése, gránátok robbanása, vérpatakok áradása idején mostoha gyerek a magyar kultúra, ki játszik ma a Muzsák berkeiben, ki hallgat most a költők dalára, most az élet-halál ütvöltés, a hajóroncsok rongyá tépést népének örült kiáltása járja. Ma nem aktuális semmi, csak a háboru. nem szolgálhatja a haza üdvét semmi, ami nem a háboru ügyét szolgálja. Ma a nemzetek élet-halál harcában egy érzés hatja át nemzetünk milióját, hogy győzzön a magyar!

S mégis mikor ma háborus strófiákhoz szokott írásunk szelidebbre fordul s barbár emberpusztítás közt kulturálról beszélünk, úgy érezzük a V. M. K. E. multja ellen vétenénk s nem szolgálunk jövőjét magyar hűséggel, ha nyomatlanul hagyunk elvonulni tudatunkból ennek az egyesületnek a működését.

Hogy mit csinál járásunkban a V. M. K. E. arról hadd szóljon a legilletékesebb úr, az Országos Közművelődési tanács 1914. évi jelentése:

Egyesületünk a 100,000 főnyi vend (szláv) vidéken a tiszteletbeli tagok, a néptanítók útján főleg a népoktatás, a magyar nyelv terjesztése és a magyar hazafias szellem ápolása tekintetében iskolák, óvodák, ifjúsági dalkörök, olvasó-népkönyvtárak szervezésével, vend gyermekeknek magyar vidékére való küldésével, ima-és énekeskönyvek, hazafias irányú füzetek legesztésével, a névmagyarosítás előmozdításával társadalmi uton igyekszik hazafias feladatának megfelelni és főtekerésze a Muraszombat és Vidéke című lap kiadásával is abban áll, hogy ezen stájerországi délszlávoktól körülveit, az ipar és kereskedelmi tekintetben a külfölddel szoros összeköttetésben álló nemzetiségi vidékén a magyar érdekek oltalmazója, védbástyája legyen.

Szükség van a társulati örökös és tevékenységére azért, mivel időnkint megjelennek közöttünk a szlávok egységességének szükségességét hirdető délszláv apostolok, meghonosítanak a délszláv valóságos egyesületek támogatásával kiadott naplárak, füzetek, nyomdatermékek olcsó árban, amelyek mindenre alkalmasak, csak

arra nem, hogy a magyar irályt meghonosítsák, hogy a magyar hazafias érdekeket szolgálják.

A vend nyelvnek irodalma, nyelvtana nincsen és így a népcsevelők, az egyházak, a hatóságok és az intelligencia karöltött munkásságával, s délszláv nyomda és irály kiküszöbölésével ezen vend vidék gyökeresen megmagyarosítható volna, mivel a nép is hazafias érzelmű és így a tervszerű összműködés eredményéhez az alapfeltételek megvannak.

A délszlávok a germán elemmel a Lajthán tul évtizedek óta a közügyek minden ágazatára hátrányos módon állandóan hadilábon állanak, iskolákat stb. állítanak fel és mivel nagy vidékünkön középiskolák nincsenek, többször eredményesen odatörekcsenek, hogy vend gyermekeink a szláv vidékek iskoláit látogassák.

Ezen körülmény birta Muraszombat és vidékének hazafias közönségét arra, hogy Muraszombatban egy állami polgári fiuiskola felállítsák és ezzel fiaink itthon taníttatván, a magyar állam és érdekek részére megtartassanak.

Ezen polgári iskolát Muraszombat község létesítette, a telket adományozta és az iskolát felállítván, az államnak fejlesztés céljaira átadta. Az iskola építése azonban a közvagyonnal nem bíró községnek anyagi erejét felülmulta, amennyiben az építkezés 90,000 koronába került és a község ezt is nehezen, e célra 30,000 koronát volt képes megszavazni. Közadakozást indítván meg, Muraszombat és vidékének intelligenciája, községei, lakói 30,000 korona önkéntes adománnyal járultak a hazafias célra, ily állapotban a Venvidéki Magyarosító Egyesület is belátván a község tarthatatlan helyzetét, évtizedek óta nagy takarékossággal összegyűjtött egész tőkét, 11,000 koronát adományozott a magyar tannyelvű polgári iskolára, amelyre így összesen 71,000 K jegyztetett, 19,000 korona azonban még mindig fedezetlennek bizonyul.

Ez a polgári iskola fontos magyar érdek azért is, mivel a szláv népfajok közül, azt hisszük, a vend a legmegbízhatóbb elem, tanult fia a nyelvismeret és nyelvi rokonság útján az ország szláv nemzetiségi vidékein vasutak, iskolák, posta és a közszolgálat összes ágazataiban hazafias érzelmű és nyelvismeretükkel igen hasznos szolgálatot tehetnek a magyar államnak. Ezért tartja egyesületünk a polgári iskola támogatását elsőrangú feladatának.

Egyesületünk magyar népkönyvtárt tart fenn, a népiskolák szorgalmas tanulóinak hazafias füzeteket, katolikus és evangélikus magyar imakönyvekre áldozott és hazafias irányú lapjának szerkesztésére segílyt ad.

Ime a hivatalos statisztikai megismeretése annak, hogy mit tesz a V. M. K. E. a magyar kulturáért.

Ha körülnézünk a muraszombati járásban s látjuk, hogy ennek a járásnak vend népe ma már, öregje, ifja megérti a magyar nyelvet, sőt csak nagyon öregje az, aki még a magyar nyelvet nem beszél, ha látjuk, hogy itt ma már minden nem magyar agitáció a nép becsületes hazafiságán hajtóerést szenved, ha látjuk, hogy az iskolák rendre nevelik a magyar ifjakat, kik büszkén hirdetik magyarságukat, ha megláttuk ennek a járásnak háborus hangulatát, osztatlan áldozatkészségét a Vörös Kereszt, a sebesültek ügye iránt, ha leszögezzük, hogy ennek a járásnak népe 1000000 koronát jegyzett a hadikölcsönre, akkor glóriás tisztelettel kell a V. M. K. E. munkáját dicsőíteni, mert ez az egyesület lelkes tanítói és lateiner gárdájával mondhatni majd teljesen saját erejére utalva szláv népek tengerében, ezt a járást nemcsak megmentette a magyarságnak, hanem a hazaszeretetet fanatikus buzgalommal oly fokra hevítette a vend népben, hogy ma joggal és büszkén mondhatjuk, hogy ebben a járásban más, mint magyar törekvés, nincs.

S ma a háboru tanulságai szolgáljanak buzdításul nekünk is. Ez a háboru tisztára formálta a hazaszeretet fogalmát, mely áthatja ma a nemzet minden fiát.

Amidőn az egyesületet most tisztelettel köszöntjük, kérjük a járás hazafias lakosságát, támogassa ezt az egyesületet tovább is, hogy amint a multban és a háboru alatt, úgy a jövőben is megfelelően becsületes hivatásának s terjeszttesse tovább a magyar kulturát e járásban, hogy ne legyen egy zuga se a járásnak, hol még a magyar szó idegen, hogy megtanulja e járás minden fia, hogy a magyar rög az, hol élend, halnod kell!

A jelen bebizonnyította, hogy az egyesületi mindenkor helyesen fogta fel a nemzeti hivatását, legyen a jövő igazolója ennek az eredményes, fényes munkának!

### ADAKOZZUNK

a „VÖRÖS KERESZT“-nek!

A muraszombati polgári iskola második éve.

Ily cím alatt kegyetlenül sujtott kritikájával Luthár Ádám ev. lelkes ur a Muraszombat és vidékének hön obajtott s annyi anyagi áldozat árán és oly sok utánjárással szerzett polg. iskolájára. Nincs szándékomban polemíába bocsátkozni vele, de hivatali kötelességem, mint az iskola vezetőjének, egyik-másik dologban felvilágosítással szolgálni.

Tisztelettel kérjük, kiknek előfizetése lejárt, annak szives megújítását.

Tudvalevő dolog, hogy az iskola I. osztályát 96 tanulóval nyitotta meg. 96 tanulóval intenzíve tanítani szinte lehetetlen, különösen akkor, amidőn a legkülönbözőbb előkészültségi és tehetségi tanulókról van szó. Ez évben is volt oly IV. elemi oszt. végzett tanuló, aki azt sem tudta mennyi 9-szer 3 ? Vajjon látott-e Németországban középiskolát s volt-e abban 96 tanuló? Ugyebár nem, mert ott a maximális létszám 26–30. Tekintetbe véve továbbá a nagy nyelvi nehézséget, amellyel a tanulóknak küzdeniök kellett, nem lehet csodálkozni, hogy túl enyhe osztályozás mellett is egyharmada elmaradt. Igaz, hogy a megmaradtok 38 százaléka bukkott a II. osztályban, de arról megfélekedeztet, hogy a valóságban csak 5-5 százalé, mert hisz a többi egy kis számmal pótolhatja az elmulasztottakat s javító vizsgálatot tehet. Különben is proletár van elég. Ne csináljunk tehát iskoláinkból bizonyítvány gyárakat, mert ezzel nem segítünk az illető gyereken, csak elérhetetlen vágyakat ébresztünk benne és elegenden kezesüléssel telt jövőt szerzünk részére.

Nagyon téved a cikkíró lelkes ur. amidőn azt hiszi, hogy akár a polgári iskola, akár más középiskola iskolának az a célja, hogy választói jogot nyújtson tanulóinak, mert aki csak azt óhajítja, annak tényleg célszerűbb az elemi iskola VI-ik osztályát elvégeznie, mert habár a tárgyak nagyjából ugyanazok, mint a középiskola iskolák I. és II. osztályában, a különbség mégis nagy, ha másban nem is, az előadás rendszereben feltétlenül.

Hogy másutt kisebb a bukási százalék, az is nagyon egyszerűen magyarázható. A legtöbb iskolában alig végezhettek el az anyag felét s azt természetesen könnyebben tudja megemészteni az a gyerek ugyancsak 8 hónap alatt, mintha rendes tanítás mellett, mint az nálunk volt, az egész anyagot kellett volna felolvasni.

Azt is megemegedem, hogy a lelkes ur sok vizsgálaton részt vett, de csak mint szenvedő alany s így nem csodálkozom, hogy miut szemlélő életellenek találta az I. osztály vizsgálatát; amelyről pedig egy idősebb kártársra, aki szintén érdeklődött, azt az elemi iskolák, ahol a vizsgálat tulajdonképpen változatos műsorral bíró záróünnepély.

Tudjuk azt is, hogy a diák, amíg le nem rázta az iskola porát, a tanárt hibáztatja. Ön azonban meg lehet győződve tisztelet uram, hogy a muraszombati állami polgári fiúiskola tanártestülete hivatása magaslátán áll és ha Ön is úgy tölti be lelkesi hivatását, mint az említett intézet testülete, úgy hívei becsületet, jámbor keresztényekké s a magyar hazának lelkes polgáraitvá lesznek.

Végül még csak azt akarom megjegyezni, hogy a kritika igen üdvös eszköz, de csak annak a kezében, aki tárgyilagos tud maradni s föltétlenül biztonsággal mozog azon a téren, amely felelt bírálatot mond. Sajnos, cikkíró ur oly berkekre tévedt, amelyek még ismeretlenek előtte.

Zágonyi János,

áll. polg. isk. h. igazgató.

## HASZNÁLJUNK HADIPOSTABÉLYEGET!

Hadvanulóknak, kirándulóknak nélkülözhetetlen az összerakható alumínium pohár, igen praktikus, a mellényzsebben kényelmesen hordozható. Csekély 50 fillérért kapható Balkányi Ernőnél.

## A V. M. K. E. közgyűlése.

Szombaton tartotta a Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület évi rendes közgyűlését. A közgyűlést összehívó Pósfay Pongrácz elnök a közgyűlési meghívóban maga is hangsúlyozta, hogy a közgyűlés összehívásának indoka az, hogy az egyesület már előző évben sem tartott közgyűlést azon hiszemenben, hogy a háború borzalmi mihamar véget érnek, azonban most már a közgyűlést össze kellett hívni az egyesület folyó ügyei, választások elintézésé végett.

Pósfay Pongrácz elnök a megjelent tagokat az alábbi nagyhatású beszéddel üdvözölte:

Tisztelt közgyűlés!

Szomorú időket élünk! Soha nem látott világháború hullámai nyaldossák államok, országok hajóit; nemzetek, országok léte, kultúrája, szabadsága forog kockán.

A merre tekintünk, mindenütt a nemzeti-ségi törekvések tolakodnak előtérbe, a faji, a nemzetiségi érdek, a felszabadítás, azon hamis céger, a melynek neve alatt ártatlanok milliói szenvednek, vérzenek.

De voltaképpen hatalmi és anyagi érdekek azon rugók, amelyek ezen borzalmas háborút előidéztek, fejlesztették.

A magyarnak széles e földön, széles e világban rokona, jó barátja nincsen, minket eddig a külföldi kezes elvezetés alatt ismert.

A mostani gigászi küzdelemben azonban a magyar nemzet fiait megmutatták, hogy hivatásuknak, a kulturának magaslatán állanak, kimutatták, hogy a trónnak hűséges támaszai, hősiességek, bátorságuk, kitartásuk a világot bámulatba ejtette, hogy a magyar az értékes elem, amely között áruoló vagy kém nem akadt, a magyar elemről függ sokat hányatott hajónk megmentése.

Ha ezen hazafias bátorsághoz az isteni hit és erkölcsös magatartás járul, ez azon elementáris erő, a melyhez nemzetek ellentálló képessége, reménye, jóldogolása fűződik.

A nemzetek boldogulásának előfeltetele meg, hogy a nemzet egységes legyen, hogy a honpolgárok összességét a hazaszeretet nemes érzelte hassa át és hogy e hazának minden egyes fia szívében és ha lehet, nyelvében is egységes és magyar legyen.

Ezen célokat szolgálja Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesületünk is, azért szövetkeztünk mi is, hogy nem erőszakos módon, szépséges társadalmi uton a meggyőzés fegyverével töreksszünk arra, hogy nemzetiségi vidékünkön, a délszlávok szomszédságában a magyar, a hazafias érdekeknek a tulsúly biztosításuk és e célból a népet a magyar haza szeretetére, a magyar érdekek és a magyar trikolór védelmére tanítsa.

És mivel Önök is mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, ezen szent cél szolgálatában jöttek össze, mindnyájukat szívesen üdvözölöm és egyesületünk közgyűlését ezennel megnyitom.

A közgyűlés lelkesedéssel tapsolt a nagyhatású hazafias beszédnek, mely körvonalozása volt annak a feladatnak, melyet az egyesület céljával kitűzött. A közgyűlés a jegyzőkönyv vezetőjével dr. Vályi Sándor egyesületi ügyészt bízárn meg, elnök annak hiteltelisére Árvai Henrik és Olajos Sándor tagokat kérte fel.

Elnök lelkes szavakkal válaszolt a munkát, melyet lapunk, mint az egyesület hivatalos lapja végez s buzdította a megjelenteket a lap terjesztésére és támogatására, hogy a lap továbbra is kitartóan szolgálhassa itt a nemzetiségi vidéken a magyarság ügyét.

A közgyűlés Schnell János pénztáros jelentését és a jövő évi költségvetését tudomásul vette s az egyesület körül való kiváló szolgálatait jegyzőkönyvileg megörökíteni rendelte.

Elnök jelentette, hogy az egyesület 11.000 koronányi hozzájárulásával a polgári iskola felépült, államosítatván, III. osztályával a jövő tanévben megnyílik. Ennek illetésével Muraszombat község és a hazafias községek nagy áldozatot hozott és még további áldozatokra is szükség van.

Elnök kegyelettel emlékezik meg az egyesület hősi halált halt tagjairól, Plechl József, Cserni Károly, Nika Lajos, Takács Ferencz és Kanizsai Jánosról, kiknek hősi emlékét a közgyűlés jegyzőkönyvben örökíti meg.

A egyesület tagjai közül hadba vonultak: dr. Czifrák János, dr. Skirlecz Mihály, dr. Sömen Lajos, Sostaries Elek, Moitorisz Jenő, Puska István, Sömen János, Vértes Aladár, Vörös Lajos, Lippay Vendel, Kelemen Dező, Titán Iván, Schermann Gyula, Küplen József, Tomori Lajos, Telkes Endre, Kocsár Károly, Ruzsa Ferencz, Dzsiban József, Bakó Károly, Pojbcis Gyula.

Elnök ezután bejelentette, hogy az 1912. év október 10-iki beadványában foglalt indokok feljutása mellett a választmány előtt már bejelentett lemondását visszavonhatatlanul fentartja és a tisztújítás megtartását kéri, mert 46 éves közszolgálat után pihenésre vágyik, mert szerinte a magyarosítás kérdésében visszafelődés van keletkezésben, melynek ellensúlyozása szempontjából egy hivatalos, egyházi, tanügyi és társadalmi támogatással rendelkező fiatal, letterős vezetőre van az egyesületnek szüksége; mindezen okoknál fogva lemondási szándékát fentartja.

Dr. Vályi Sándor, az egyesület ügyésze, szóalt fel ezután s rámutatott azon rendkívüli kötelességekre, melyet a háború az ország minden polgárára ró s erre appellálva, kérte az elnököt, maradjon meg az egyesület élén a nehéz napokban, Elnök azonban lemondási szándékától elterelhető nem lévén, dr. Vályi Sándor indítványára a közgyűlés a lemondást egy sajnálattal tudomásul vette és elhatározta, hogy azon hervadhatatlan érdemek megörökítése tárgyában, melyeket Pósfay Pongrácz az egyesület önzetlen vezetése körül szerzett, a háború után összehívandó közgyűlésen fog határozni, mely mindezenre méltó lesz azon hazafias szolgálatokhoz, melyeket elnök az egyesület körül kifejtett. Elhatározta a közgyűlés azt is, hogy sem az elnöki állást, sem pedig egyéb állásokat most be nem tölti, a tisztikar mandátumát 1 évre meghosszabbítja, mert nem akar az egyesület nagy számu hadba vonult tagjának távollétében választásokat tartani.

A közgyűlés egyelőre az egyesület elnöki ügyeinek intézésére Kovács István és Vértes Sándor alelnököket kérte fel. Ezután elnök a közgyűlést lelkes s a magyarságról kitartó munkáira buzdító saavakkal bezárta.

## H I R E K.

—  
Olvasóinkhoz.

A háború vihára minket is megseppott. A szerkesztői asztalnál nagy a hiány, de derék munkatársaink: a nyomdászemlézet is nehézségekkel küzd. A nyomda két fiatal tagja, Hahn Izidor és Kardos Sándor hadba vonultak s így a lap kiadásának gondja ma egyedül Erdőssy Barnabás munkában megedzett vállait nyomja. Ezen okok miatt egyelőre, a jövő ideig — kezdve, — hihetőleg csak rövid ideig — lapunkat csak kisebb terjedelemben jelentetjük meg s amikor ezért olvasóink szíves elnézését kérjük, ígérjük, hogy a legközelebbi jövőben, mihelyt alkalmas munkaerőt kapunk a lap nyomdájába, a lap ismét régi terjedelmében fog megjelenni. Magyarságunk azt diktálja nekünk, hogy itt a magyarság végvárában, a szláv tengerben, ez a magyar lap nagy missziót tölt be s ha egy ideig tán kisebb helyen, de azért hétről-hétre elmondja e járás lakosságának a magyarság igazságait. A rendkívüli idők rendkívüli helyzetet teremtettek. A nagy

fővárosi lapok is redukálták terjedelmüket, és is ügyekezni fogunk ezen átmeneti időben, ha valamely kisebb terjedelemben is, eddigi anyagunkat tán kurtábbra szabva, de mindig gondosan derék olvasó közönségünk rendelkezésére bocsájtani.

E nehéz időkben is őrt állunk itt a szávság tengerében a magyarságért és ebből a kulturmunkához kérjük továbbra is e járás hazafias közönségének támogatását.

#### — Széchenyi Tivadar gróf — Tobolszkan.

Hirt adunk arról, hogy Széchenyi Tivadar gróf a rendkívül leledhetlen emlékü jövendőjének fia, az orosz hadseregben eltűnt. Amint most velünk közli, a gróf testvére, Bathhány Tivadar gróf orosz képviselő messzemenő kutatást indított, hogy Széchenyi Tivadar eltűnésének körülményeit megállapítsa. Ez a kutatás megnyugtató eredményre vezetett, Széchenyi Tivadar gróf, aki a 7. honvédszávezredben szolgált, egy lovascsatában Borsly mellett októberben meg-ebesült. Így került hadifogolyként Lembergbe, ahol kórházban ápol-Felgyógyulása után Semlinbe küldték és jelenleg mint hadifogoly Oroszországba, Tobolszkan-ban van internálva.

— Szabadságon. Zágonyi János polgári iskolánk h. igazgatója e héten kezdte meg 2 heti szabadságát, távollétében az iskola ügyeit Tóth Kálmán tanár fogja intézni.

— Uj főhadnagy. Ő felsége a király Fürst Ödön muraszombati nagykereskedő a 18. népfelkelő ezred tartalékos hadnagyát főhadnaggyá léptette elő.

— Uj kórház. Gróf Szápáry László vbit nagy birtokos, muraszombati kastélyát fényesen berendezte 15 ágygal, a sebesültek rendelkezésére bocsátotta. Legközelebb meg is érkeznek a lábbadozók, akik a nemes gróf jószívűségéből itt kellemes otthonra találnak.

— Fényes kitüntetés. Ő felsége a király fényes kitüntetésben részesítette dr. Schweiger Albert kemsieri főrabbit s őt a koronás arany érdemkereszttel, a vitézségi érem szalagjával tüntette ki. Örömmel adunk hírt a vitéz tábori lelkész kitüntetéséről, mert dr. Schweiger Albert pár éve került el Muraszombatból, hol az izraelita hitközség papja volt s itteni hitvitásában is szeretetet és becsülést vivott a magának. Most a harcstéren van, hol mint a fővárosi lapok is megírták, rettenthetetlen bátorsággal vesz részt a csaták tüzeiben s lelkesítő beszédeivel nemcsak saját hűsorsosai, hanem az egész legénység körében hirdeti az igét, bizalmat és bátorságot öntve vitéz katonáinkba.

— Bimbóhullás. Olyan szomorú, olyan megható most a nagy érés, fejlődés idején, mikor az alig éret gyümölcs lehull a fájdról. Ime két kis sarjzózó fiatal gyerek, ajkát még gyűgyögsre se nyitotta, még aligha mosolyogtak s már elmentek, itthagya szüleiknek a magányt, a bánatot. Boros Benő kivéhez tulajdonos Vilmos nevű 4 hónapos, Mádr Sándor járásbírósgái díjnos Ilona nevű 1 hónapos gyermeke meghalt.

— A muraszombati járás tanítóinak gyászsa. Ez a háború a maga nagy szociális evolúciójában erősen döngeti az osztályok előítéletét kapuit. A nagy felálgolásban egygy lett az ország népe, ott kúnn van a harcmezőn az ország katonasága s megfekszi a lövészárkot egyformán a nagy ur és a kis ember. A halál pedig

nem keresi az egyént, hanem katonát. Nem lehet tehát osztálystatisztikát csinálni a háború hőseiről, mert ott vérzik az ország lakosságának minden rétegéből sok, nagyon sok. A muraszombati járás tanítóisága itt mindig kettős feladatot töltött be. Egy részről terjesztette a kulturát a nép körében, másfelől pedig nemzetiségi vidéken megküzdve a nyelvi nehézségeket is, mint a magyar nemzeti érzés leghatásosabb terjesztője működött fényes eredménnyel. Ez a lelkes gárda most mikor fegyvert fogott, szintén fényesen állta meg helyét a csaták tüzeiben is. E kegyeletes irás azoknak szól, kiket már vissza nem várhatunk, akik hőiesen és bátran küzdve meghaltak a hazáért. Hősi halált haltak: Plechl József tótkeresztúri, Cserni Károly rónafői, Nika Lajos battányi, Takács Ferenc tiborfai és Kanizsai János vizlendvai tanítók. A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület hősi emléküket megtartott közgyűlésén jegyzőkönyvbe rendelte megörökíteni, de őrizze emléküket tanítványaik hálás szeretete is, akikbe nemcsak életükkel, de ime halálukkal is beoltották a hazafias érzést. Áldás emléküknél!

— A hős cigányfiu. A kisszombati cigányoson nagy büszkeséggel néznek Horváth Ivánra, ki megmentette a becsületet s nem hozott szégyent a kisszombati családjára. Horváth Iván az általános mozgósítás óta harcstéren volt s november 8-án 7 társával együtt járóz szolgálatra küldötték, amikor azonban 8 kozák őket körülvette és elfogta. Erre a 8 kozák közül 4 elment jeleneni a csapathoz a jó fogást, 4 pedig ott maradt a mi embereink őrzésére. Horváth Iván és őrmestere ezt az alkalmat felhasználva, revolvert rántottak s az őket őrző 4 kozákot lelőtték s így kiszabadították a fogságból a 8 magyar katonát. Horváth Iván vitézségért a kis ezüst érmet kapta, melyet boldogan és büszkén visel.

— Elment a Sándor is... Egyszerű falusi gyerek volt, mikor ide került, rustikus vend gyerek. Vendes magyarságban szedte irásunkat, míg végre felszabadult, jól megtanult magyarul, sokat olvasott, ügyes segéd lett. S most ő is elment katonának a kis Hahn után, aki keményen kergeti már az orosz. A Sándor gyerek — becsületesen néven Kardos Sándor — csendes óráiban verselt is, de egyelőre arra volt kárhoztatva, hogy indít verseit szedje ki. Sehogyse tudott írása a lapba bejutni, most azonban mikor bevonult, verseibe bucsuzott el, becsapott bennünket s így ki kell adnunk irását. Így szól az irás:

#### Bucsuzó.

Élbucsuzom, Isten Ónnel,  
Ég megáldjon;  
Ki tudja, hogy lát-e engem,  
Még e tájon?

Mi is megilletődéssel bucsuzunk a derék fiatal embertől, ki hihetőleg az ólomgolyók záporában is megállja helyét, mint itt az ólombetűk biradalmában megállta.

— Körrendelet a kerületbeli összes posta és távírda hivatalnak. Tudomás és mihez tartás végett értesítem a kir. hivatalokat, hogy a hadsereg-őparancsnokság újabb intézkedése szerint Orosz-Lengyelországnak magyar és osztrák katonai igazgatás alatt levő területeire szállított postacsomagok ezental vámkötelesek lesznek. Az e helyeken felállított stabil hivatalokhoz szülő csomagokhoz emélfogva 2 árubevallást kell csatolni. Sopron, 1915. július 7-én. Kelényi Géza posta- és távírda igazgató.

— Hadifogoly. Titán Ferenc muraszombati lakos, a 9-ik ezred katonája, március 15-én az oroszok fogságába esett Fogsági helye Déloroszország, Turkesztán állam. Taskend város mellett levő Trizkoje faluban lévő 14-ik táborban van.

— Rezet a hadseregnek. Vüjecz József két d.b. réztárgyat küldött be szerkesztőségünkbe, melyeket a gyűjtőbizottságnak fogjuk elküldeni.

— Öngyilkos agyastán. Nemezz Miklós mezővári gazdálkodó 74 év terhelve a vállán kinzó betegsége miatt megunta életét s szerdán a kora reggeli órákban a nélkül, hogy háza népé észrevette volna, felakasztotta magát. Az öngyilkosságról jelentést tettek s a hatóság részéről dr. Geiger Vilmos tb. megyei főorvos és Döbrentey Antal tb. főszolgabíró szállottak ki a helyszínére.

— A népfelkelők behívása. A Külügy-Hadügy értesülése szerint július 15-én be kellett vonulni az 1896. évben születetteknek, tehát a 19 éves népfelkelőknek. Azonkívül július 15-én be kellett vonulni azoknak is, akiket a népfelkelési és a hadiszolgálati törvény alapján mint munkásokat, kocsisokat már igénybe vettek, de közben a szolgálat alól elbocsátottak. Ezek azonban csak az esetben tartoztak július 15-én bevonulni, ha a folyó évben valamelyik népfelkelő szemlén vagy ott bemutatott szemlén népfelkelési fegyveres szolgálatra alkalmas osztályozást nyertek. Végül július 15-én még azoknak is be kellett vonulniok, akiket bármennyű önkéntes belépés folytán már beoroztak. Ezeknél számitáson kívül esik az a körülmény, hogy melyik születési évfolyamba tartoznak. Eddig az volt a terv, hogy július 15-én még be kellett volna vonulni az 1878—1890, az 1892, 1893, 1894. évfolyamokból, tehát a 26—35-ig, továbbá a 23, 24, 25 évesekből azoknak is, akik január 16-iki, február 15-iki és a március 10-15-iki tömeges bevonulás alól valami oknál fogva elmaradtak. Ez változtatás szenvedett és ezen elment 23, 24, 15 és 26-tól 35-ig bevonulásra kötelek, de még be nem vonult népfelkelőknek augusztus 15-ére kell majd bevonulniok.

— A hadisegély megvonása. Az 1914. évi XLV. t.c. 7. §-a kimondja, hogy hadisegélyüket elveszik mindazok, akik a mezőgazdasági munkák megnyitásával nem élnek a kintközö kereseti alkalmakkal vagyis nem mennek el napszámba. Mint-hogy munkaalkalom bősége van, mindazon hadisegélyben részesülők, akik munkát nem vállaltak, sürgősen jelentkezzenek, mert ha nem vállaltak munkát, további segélyezésük beszüntetik. Mint-hogy több oldalról feljelentés érkezett, hogy egyes hadisegélyt élvezők nem mennek munkára, a munkateljesítést a legszigorúbban fogja ellenőriztetni a hatóság és Hadisegélyző Bizottság.

— Tagdíj befizetés. A magyarországi munkások rokkant és nyugdíjgyűjtesülete muraszombati fiókjának vezetősége ez uton is figyelmezteti tagjait, hogy nyugdíj járulékaikat minden hónap első vasárnapján délután 2 és 3 óra között a Turk József »Magyar király« vendéglő e célra fenntartott helyiségben fizessék be. Különösen figyelmeztetnek ama hátralekösök, kik különösen figyelmeztetést is kaptak már, hogy annál is inkább tegyenek e felhívásnak eleget, mert mulasztás esetében megszűnik tagsági igényük és eddigi befizetéseiket is elveszik.

#### Rezet a hadseregnek!

A szerkesztésért felelős: Dr. Vályi Sándor.

## Pergamentpapír

befőtt bekötéséhez, igen erős, elsőrendű minőségű, kapható

Balkányi Ernő papirkereskedésén MURASZOMBAT.

— Tisztelettel kérjük, kiknek előfizetése lejárt annak szives megújítását.

## A t. Vendéglős uraknak

figyelemükbe ajánlom, hogy a legjobb minőségű s legszebb

## papir-szalvétát

akármily mennyiségben cinyomással vagy anélkül, a legolcsóbb árban szállítom.

## Balkányi Ernő Muraszombat.

## Ima a hadbavonultakért!

**Ára 20 fillér.** A tiszta jövedelem a Vörös Kereszt Egyleté. A csinos kis füzet huszonnégy imát tartalmaz. Kapható: BALKÁNYI ERNŐNÉL Muraszombatban.

**Köhögés** rekedtség, ényájkásodás, hurut és görcsös köhögés ellen.

**MILLIÓK**

használják a Kaiser-féle Mell-Karamellák három fenyővel. **6100** közj. hit. bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól igazolja biztos hatásukat.

Kellemes ízű csukorkák **csomagonként 20 és 40 fillér, dobozban 60 fillérért** kapható Muraszombatban **Dr. Bölcs Gyula** gyógyszerzetárában.

BUDAPEST és KIS ÚJSÁG  
apróhirdetési levelezőlapok kaphatók  
Balkányi Ernő papirkereskedésében Muraszombat.

**Horgony-thymol-kenőcs.**  
Könnyebb ártalmaknál, nyitott és égődt sebeknél. Ár: kor. — 80.

**Horgony-Liniment.** Capsici composit.  
a Horgony-Pain-Expeller pótléka.  
Fájdalommentes badórállás hulléknél, rheumánál, köszvényéknél stb.  
Úvege: kor. — 80, 1.40, 2.—.

**Horgony-vas-albuminat-festvény.**  
Verszegénységnek és aszkárnál.  
Úvege: kor. 1.40.

Kapható a legújabb gyógyszerzetárban vagy közvetlenül beszerezhető  
Dr. Dichter „Az arany országhoz”, címzett, gyógyszerzetárában, Prága I. Elisabethstrassa 5.

Hirdetések a kiadóhivatal címzére küldendők.

Egy jobb házból való  
fiu vagy leány gyermek  
hetifizetésre

## OLASZORSZÁG kifutónak

felvétetik

Balkányi Ernő üzle-  
tében Muraszombat.

## OLASZORSZÁG

HÁBORUS TÉRKÉPE

kapható BALKÁNYI ERNŐ üzletében, Muraszombatban.

Előfizetők ingyenes  
hirdetés-rovata.

## Ipar és kereskedelem.

Előfizetők ingyenes  
hirdetés-rovata.

## HELYBELIEK:

ASCHER B. és FIA fűszer-, festék-, csemege-, liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén üveg- és porcellánkereskedése. Férfi és női cipő raktár. Vesz mindenféle gabonát.

ANTAUER JÓZSEF babsütő és mézeskalácsos.

ANTAUER FERENCZ uri és női cipész-mester Közép-utca.

BENKŐ JÓZSEF Szállódája az „Elefánt”-hoz.

BITTERMANN TIVADAR borbély és fodrász.

BOROS BENŐ kávéháza.

CZIPOTT MIKLÓS férfi- és női cipész,

DITTRICH GUSZTÁV bádgos, vizgazató acetylen gázzserelő.

DICK SÁNDOR sajtgyáros.

ERNST SÁNDOR kalapos-mester.

FÜRST A. és FIA fűszer-, festék-, csemege-, liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén üveg- és porcellánkereskedése.

FLISZAR JÓZSEF épület- és butorasztalos. Motorerőre berendezett műhely.

KR. HIRSCHL divatruház. Legolcsóbb bevásárlási forrás. Fő utca.

HEIMER IGNÁCZ deszka-, faszén-, mész-, cement- és vegyeskereskedése Lendva-utca.

HALBARTH HENRIK vendéglős.

KARDOS JÓZSEF vaskereskedő, szecskavágó gépek árusítása

KEMÉNY MÓR „Korona” kávéháza.

## KALCHBRENNER és NÁDAI

bornagykereskedése, Gróf Szapáry-utca.

KOLOSSA JÁNOS férfi- és női cipész.

KOHN LIPÓT fűszerkereskedő, deszka, mész, cement és eternit pala árusítás.

NEMECZ JÁNOS vaskereskedő, nagy raktár varrógép-, kerékpár és mindennemű gazdasági gépekben.

POLLÁK JÓZSEF pékmester. Templom-utca.

POSZTL JÁNOS óras és ékszerész.

PÉTERKA FERENCZ vendéglős.

PÁLFI ISTVÁN kovácsmester Lendva-utca.

RATKOL TIVADAR gőztéglagyára.

RITUPER ALAJOS épület- és műlakatos, kerékpár-, mérleg és fegyverjavító műhely. Kerékpár raktár.

SIFTÁR LAJOS gőzmalom tulajdonos.

TURK JÓZSEF vendéglős Templom-utca.

URSZULESZKU PÉTER uri és női fodrász.

WOLFARTH LAJOS ép. mérnök Mező utca.

## VIDÉKIEK:

BRANDSTEIN ISTVÁN kéményseprő-mester Szombathely,

GOLOUB ISTVÁN kereskedő Alsómarác.

GROSZ SAMU vendéglős Urdomb.

GROSZ MÓR vegyeskereskedő Felsőlendva.

GENUR KÁROLY vendéglős Felsőlendva.

HORVÁTH IVÁN vendéglős Lendvanemesd.

HAHN HERMAN vegyeskereskedő Bodóhegy.

HIRSCHL LIPÓT vegyeskereskedő Köhidán.

KÜZMICS MÁTYÁS vendéglős Battyánd.

KOUSZ ANTAL vendéglős Bpest VII. Sip-u. 5.

KÜHÁR ISTVÁN vendéglős Mezővár.

KÜHÁR JÁNOS vendéglős Battyánd.

KÜHÁR ISTVÁN vendéglős Márkusházán.

KÜHÁR JÓZSEF vas- és fűszerkereskedése Felsőlendva.

MOLNAR ZSIGMOND „Emke Kávéház,” Komárom.

OBÁL JENŐ gőzmalom tulajdonos Perestő.

OBÁL SÁNDOR vendéglős Bodóhegy.

PRESZLER VICTOR „Hungária Kávéház,” Komárom.

SÁVEL JÁNOS vendéglős Kisszombat.

STIVÁN FERENCZ vendéglős Köhida.

SIFTÁR MIHÁLY vendéglős Sűrűház.

SOMMER JÓZSEF vendéglős Felsőlendva.

TITÁN ISTVÁN vendéglős Radkersburg.

VEZÉR JÓZSEF vendéglős Mártonhely.

VLAJ FERENCZ vendéglős Rónáfo.

VOGLER JÓZSEF savanyúvíz tulajdonos Bad Radein.

ZRINSZKY ISTVÁN gépkovács Alsómarác.